

Medlem af Inatsisartut
Aqqaluaq B. Egede
Inuit Ataqatigiit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 101-2020 vedrørende alderspension

17-07-2020
Sags nr. 2020 - 11109
Akt. id. 14261686

Kære Aqqaluaq B. Egede

Postboks 260
3900 Nuuk

Tak for dine spørgsmål. Spørgsmålene er gengivet enkeltvis nedenfor, efterfulgt af en besvarelse.

Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66

E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

- 1. Hvad ville de økonomiske konsekvenser være såfremt alderspensionister skal modtage det fulde pensionsbeløb uanset om man er ægtefælle eller samlever?**

Naalakkersuisut forstår spørgsmålet således, at pensionen bliver aftrappet med egen og partners indkomst efter gældende regler, dvs. at det blot er de økonomiske konsekvenser af at det alene er tillæg for par der forhøjes.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at beregne de økonomiske konsekvenser. Der er afledte udgifter og for landskassen vil en sådan omlægning af pensionsreglerne medføre et flercifret millionbeløb i merudgift. Over tid vil udgiften stige på grund af den demografiske udvikling med et øget antal alderspensionister. Merudgiften vil endvidere udfordre de politiske prioriteringer og tiltag frem mod, at Grønland i højere grad opnår en selv bærende økonomi.

Det skal yderligere bemærkes, at landskassens likviditet er udfordret af den aktuelle Covid-19 pandemis følgevirkninger for den grønlandske økonomi.

- 2. Hvad ville de økonomiske konsekvenser være såfremt fulde pensioner bliver udbetalt til samtlige pensionister, uanset forsørgerpligt?**

Naalakkersuisut forstår spørgsmålet således at tillæg for par der forhøjes og at pensionen ikke aftrappes uanset indkomst

Ved en beregning af de samlede udgifter til alle alderspensionister (4.112 personer jf. FFL2020), hvor der udbetales det fulde pensionsbeløb, hvilket aktuelt udgør et grundbeløb på 62.489 kr. samt et pensionstillæg på 77.513 kr., skal der modregnes skatteindtægter. For 2021 kan merudgiften efter skat beregnes til 77 mio. kr. For 2022 til 93 mio. kr. og i 2023 til 97 mio. kr.

Det er imidlertid forbundet med betydelig usikkerhed at beregne de afledte økonomiske udgifter for samfundsøkonomien, hvis alle alderspensionister skal udbetales det fulde pensionsbeløb.

Der henvises endvidere til svar på spm. 1.

3. Hvor meget lavere er de pensioner der bliver udbetalt her i landet i forhold til Danmark, Norge, Sverige og Tyskland?

Pensionsordninger i de nordiske lande, Sverige og Norge er grundlæggende anderledes end det grønlandske og derfor ikke umiddelbart sammenlignelige med den grønlandske alderspension.

Pensionssystemet i Sverige består af 3 dele, alderspension fra staten, en obligatorisk arbejdsmarkedspension fra arbejdsgiver og egen opsparing til pension. Alderspensionen består af indkomstpension, præmiepension, garantipension, boligtillæg, personligt tillæg og efterlevelsestillæg. Den samlede pension opgøres af både alderspension og arbejdsmarkedspension fra arbejdsgiver. Arbejdsmarkedspensionen fastsættes på baggrund af den enkelte borgers indkomst. Arbejdsmarkedspensionen er obligatorisk, og der trækkes 18,5 % af den pensionspligtige indkomst hos både offentligt og privat ansatte. Størrelsen på den udbetalte pension er derfor bestemt ud fra alle indbetalinger, den enkelte borger har foretaget igennem sit arbejdsliv.

Sverige har ikke en pensionsalder, men den enkelte borger vælger selv fra det fyldte 62 år, om den pågældende ønsker at gå på pension. Pensionsudbetalingen reguleres efter den valgte pensionsalder. Pensionen er skattepligtig.

Norge har en lignende ordning for alderspension - med en aftale baseret på en statspension ATP og en anden pension fra arbejdsgiver. I Norge er alle offentligt ansatte og 50 % af alle privat ansatte underlagt denne arbejdsgiverordning. Pensionsudbetalingen er ligeledes afhængig af den enkelte borgers indkomst. Det er muligt at søge boligstøtte. Pensionsalderen i Norge er 67 år. Pensionen er skattepligtig.

Tyskland har en pensionsordning, der minder om en sygesikringsordning. Det er lovpligtigt at være tilmeldt ordningen og den enkelte borger betaler 18,9 % af bruttolønnen. Bidragssatsen fordeles ligeligt mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Der skal kun betales til den obligatoriske pensionsordning af en månedsløn på op til 5.959 Euro (44.420 DKK) i den vestlige del af Tyskland og 5.000 Euro (37.250 DKK) i den østlige del af Tyskland. Der skal altså ikke betales bidrag til den lovpligtige pensionssikring af alt derover. Pensionen er således fastsat ud fra den enkelte borgers indkomst. Pensionen er skattepligtig.

Den danske folkepension er den pensionsordning, der bedst kan sammenlignes med pensionsordningen, der er i Grønland. Folkepensionen har ingen indtægtsgrænse, hvilket er gældende for alderspensionen i Grønland. Begge lande har en opbygning, hvor alderspensionen består af et grundbeløb og en tillægsydelse. Der er herefter forskelle i yderligere tillæg, hvor Grønland yder børnetillæg, særlige tillæg og muligheden for tillæg ved handicap.

Velfærdsniveauet er forskelligt mellem Danmark og Grønland, hvilket fremgår af den gennemsnitlige lønindtægt i 2018, hvor lønnen var 327.000 kr. i Danmark, mens lønindtægten i Grønland var 256.000 kr. Vurderes folkepensionen og alderspensionen i forhold til lønindkomsten i de to lande fremgår det, at fuld alderspension for en enlig i Grønland, svarer til 55% af gennemsnits indkomsten, mod Danmark, hvor folkepensionen udgør 50% af den gennemsnitlige lønindkomst. For par udgør den fulde alderspensionen 41% for situation, hvor der er to gennemsnitlige indkomster. For Danmark, i en tilsvarende situation, er dækningen kun 37%. Pensionsdækningen i Grønland er således målt i forhold til velstanden højere end i Danmark både for enlige og par.

Vedrørende konsekvensen for landskassen ved at løfte tillægspensionen til samme niveau som i Danmark, henvises til svar på § 37 spørgsmål nr. 331-2019.

Eksempel på alderspension i Danmark og Grønland		
Forudsætter at borgeren kun modtager alderspension.		
Alderspension enlige:		
	Danmark	Grønland
Grundbeløb	77.028	62.489
Tillæg	85.464	77.513
Samlet	162.492	140.002
Alderspension par (beløb pr. person):		
	Danmark	Grønland
Grundbeløb	77.028	62.489
Tillæg	42.912	43.086
Samlet	119.940	105.575

4. Hvorfor fastholder Naalakkersuisut at pensioner i vores land skal være lavere end pensioner i andre lande og hvad er Naalakkersuisuts bevæggrunde herfor?

Naalakkersuisuts mål er at forbedre folks levevilkår, inkl. for alderspensionister. Niveauet for den offentlige alderspension er politisk fastsat af Inatsisartut.

Som nævnt ovenfor har de enkelte lande forskellige pensionsordninger, hvilket vanskeliggør en direkte sammenligning. De øvrige landes pensionsordninger bygger på en egen opsparing sideløbende med en offentlig alderspension. De enkelte lande har endvidere forskellige velfærdsniveauer, hvilket påvirker niveauet for pensionen.

Der henvises endvidere til svar på spm. 3.

5. Kan Naalakkersuisut give løfte om, at man fra år 2021 via Inatsisartuts Finanslov vil afsætte større midler for at forbedre pensionerne?

Pga. usikkerheden om den økonomiske situation og effekterne af Covid-19 - krisen, kan Naalakkersuisut på nuværende tidspunkt ikke give løfte om forbedring af alderspensionerne.

De nye regler for alderspension har gjort det mere attraktivt at spare op til alderdommen ligesom de alderspensionister, der kan og vil fortsætte med at arbejde, får bedre vilkår.

6. Såfremt Naalakkersuisut gennem Inatsisartuts Finanslov ikke agter at forhøje pensionerne, agter Naalakkersuisut at iværksætte andre initiativer eller foretage ændringer på beskatning for at forbedre de ældres levevilkår?

Naalakkersuisut har igangsat det indledende arbejde med at få udarbejdet en ældrestrategi. De ældres levevilkår omhandler også andre forhold end alderspension. Eksempelvis kan nævnes boligforhold og sundhedsforhold. Det er på nuværende tidspunkt ikke afklaret, om eventuelle ændringer i beskatning vil indgå i ældrestrategien.

7. Har Naalakkersuisut intentioner om, at ophæve træk på pensioner, såfremt pensionsmodtagere har mindrebemidlede, arbejdssøgende eller folk med økonomiske vanskeligheder som beboere i deres huse eller lejligheder

Der henvises til svar på ovennævnte spørgsmål.

Med venlig hilsen

Martha Abelsen